

Sygn. akt *I ACa 1021/18*

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 listopada 2019 r.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący – Sędzia: Maciej Rozpędowski

Sędziowie: Mariola Głowacka

Mikołaj Tomaszewski /spr./

Protokolant: st. sekr. sądowy Ewa Gadomska

po rozpoznaniu w dniu 13 listopada 2019 r. w Poznaniu

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) **Bank S.A. z siedzibą w W.**

przeciwko **V. O. i P. O.**

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanej V. O.

od wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu

z dnia 13 czerwca 2018 r.

sygn. akt I C 325/18

I. Zmienia zaskarżony wyrok w punkcie 1. w ten tylko sposób, że zasądzoną w nim należność obejmującą świadczenie główne w wysokości 96.332,75 złotych oraz odsetki za okres do dnia 20 listopada 2019 r. w wysokości 15.706,63 złotych, łącznie 112.039,38 złotych (sto dwanaście tysięcy trzydzieści dziewięć złotych i trzydzieści osiem groszy) rozkłada na 75 (siedemdziesiąt pięć) miesięcznych rat obejmujących w pierwszej kolejności świadczenie główne, przy czym 74 raty w kwocie po 1.500 złotych natomiast rata nr 75 w wysokości 1039,38 złote; raty płatne począwszy od grudnia 2019 r. do 15. dnia każdego miesiąca, z zastrzeżeniem, iż w przypadku uchybienia terminowi płatności którejkolwiek z rat cała pozostała do zapłaty należność staje się natychmiast wymagalna;

II. w pozostałym zakresie apelację oddala.

Mariola Głowacka Maciej Rozpędowski Mikołaj Tomaszewski

UZASADNIENIE

Powód (...) Bank Spółka Akcyjna z siedzibą w W. wniósł o orzeczenie nakazem zapłaty, że pozwani V. O. i P. O. mają zapłacić solidarnie na rzecz powoda kwotę 93.332,75 zł wraz z odsetkami w wysokości czterokrotności stopy lombardowej (...) rocznie nie więcej niż wysokość odsetek maksymalnych za opóźnienie od dnia 21 lipca 2017 r. do dnia zapłaty od kwoty 92.476,46 zł oraz odsetkami ustawowymi za opóźnienie od kwoty 3.846,47 zł od dnia 2 sierpnia 2017 r. do dnia zapłaty.

Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 21 grudnia 2017 r. w sprawie o sygn. akt (...) Sąd Okręgowy w (...) orzekł zgodnie z żądaniem pozwu.

W sprzeciwach od nakazu zapłaty pozwani wnieśli o oddalenie powództwa w całości

Na rozprawie w dniu 6 czerwca 2018 r. pozwana wniosła o rozłożenie zasądzonego na rzecz powoda roszczenia na raty w kwocie do 1.000 zł miesięcznie.

Wyrokiem z dnia 13 czerwca 2018r. Sąd Okręgowy w Poznaniu:

1. zasądził od pozwanych P. O. i V. O. solidarnie na rzecz powoda (...) Bank S.A. z siedzibą w W. kwotę 96.332,75 zł wraz z odsetkami w wysokości czterokrotności stopy lombardowej (...) rocznie nie więcej niż wysokość odsetek maksymalnych za opóźnienie od dnia 21.07.2017 r. do dnia zapłaty od kwoty 92.476,46 zł oraz odsetkami ustawowymi za opóźnienie od kwoty 3.846,47 zł od dnia 02.08.2017 r. do dnia zapłaty;
2. nie obciążył pozwanych kosztami postępowania.

W motywach rozstrzygnięcia Sąd Okręgowy wskazał, że powód (...) Bank Spółka Akcyjna z siedzibą w W. zawarł w dniu 24 listopada 2011 r. z pozwanymi V. O. i P. O. umowę konsolidacyjnego kredytu gotówkowego nr (...) (dalej też jako: Umowa) w kwocie 120.977,36 zł z okresem spłaty do dnia 20 listopada 2019 r. (§ 1 ust. 1 Umowy). Strony ustaliły, że wysokość oprocentowania kredytu jest zmienna i na dzień zawarcia Umowy wynosi 21,30 % w stosunku rocznym. (§ 4 ust. 1 Umowy). Rzeczywista roczna stopa oprocentowania na dzień zawarcia umowy wynosiła 26,43 % (§ 4 ust. 1 Umowy). W Umowie uregulowano, że kredytobiorcy zobowiązują się dokonywać w okresie objętym umową, spłaty kredytu wraz z odsetkami w równych miesięcznych ratach kapitałowo-odsetkowych, płatnych do 20 dnia każdego miesiąca, w wysokości 2.633,79 zł, z tym zastrzeżeniem że pierwsza rata będzie rata wyrównawczą, a jej wartość nie będzie wyższa niż 2.347,48 zł (§ 3 ust. 1 Umowy). W przypadku opóźnienia w terminowym regulowaniu rat kredytu zgodnie z postanowieniem § 3, Bank będzie pobierał od niespłaconego w terminie kredytu podwyższone odsetki naliczone wg stopy procentowej w wysokości średniego oprocentowania WIBOR dla 3-miesięcznych lokat na rynku międzybankowym za 10 ostatnich dni roboczych ostatniego miesiąca poprzedniego kwartału, powiększonej o 25 punktów procentowych (§ 7 Umowy). W paragrafie 8 uregulowano opłaty i prowizje. Bank pobierał opłaty i prowizje za wykonywanie czynności pozostających w związku z zawartą umową kredytową w wysokości obowiązującej w Tabeli Prowizji i Opłat (§ 8 ust. 1 Umowy). Bank miał również prawo wypowiedzieć Umowę kredytową z zachowaniem 30 dniowego okresu wypowiedzenia w przypadku gdy warunki udzielenia kredytu nie zostały dotrzymane lub w przypadku nieterminowej spłaty kredytu za co najmniej dwa okresy płatności (§ 10 ust. 2 i 3 Umowy). Powód wraz z pozwanymi zawarli w dniu 27 sierpnia 2012 r. i w dniu 15 października 2014 r. aneksy do umowy konsolidacyjnego kredytu gotówkowego. Z uwagi na zaprzestanie spłat, powód pismami z dnia z dnia 4 maja 2017 r. zawiadomił o wypowiedzeniu umowy i wypowiedział pozwanym umowę, wskazując, że okres wypowiedzenia wynosi 30 dni. Pismami z dnia 3 kwietnia 2017 r. i z dnia 30 czerwca 2017 r. powód wezwał pozwanych do zapłaty całości zadłużenia, które na dzień 30 czerwca 2017 r. wynosiło: 92.476,46 zł tytułem należności kapitałowej; 3.188,68 zł tytułem odsetek umownych; 144,04 zł tytułem odsetek podwyższonych za opóźnienie w spłacie należności kapitałowej; 9,82 zł tytułem kosztów i opłat za czynności banku zgodnie z Tabelą Opłat i Prowizji. Pismo o wypowiedzeniu umowy zostało doręczone pozwanym w dniu 25 maja 2017 r. Roszczenie powoda stało się wymagalne w dniu 25 czerwca 2017 r.

W dniu 20 lipca 2017 r. powód (...) Bank Spółka Akcyjna z siedzibą w W. sporządził wyciąg z ksiąg powodowego banku nr (...) ustalając wysokość wymagalnego zadłużenia pozwanych na dzień wystawienia dokumentu, na kwotę 96.332,75zł, a w tym:

- 92.476,46 zł tytułem należności kapitałowej;
- 3.188,68 zł tytułem odsetek umownych;
- 144,04 zł tytułem odsetek podwyższonych za opóźnienie w spłacie należności kapitałowej;
- 657,79 zł tytułem odsetek za opóźnienie naliczonych od niespłaconego kapitału;
- 9,82 zł tytułem kosztów i opłat za czynności banku zgodnie z Tabelą Opłat i Prowizji.

Pozwani nie pozostają obecnie w związku małżeńskim. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 5 grudnia 2017 r. sygn. akt (...) orzeczono o rozwiązaniu małżeństwa stron przez rozwód z wyłącznej winy P. O.. Pozwana V. O. obecnie mieszka w mieszkaniu o powierzchni 73,46 m² z mamą I. W.. Pozwana i jej matka utrzymują się z wynagrodzenia pozwanej za pracę oraz świadczeń emerytalnych matki pozwanej. Miesięczny czynsz za mieszkanie wynosi 1.627, 18 zł, zaś co drugi miesiąc, gdy dochodzi opłata za zużycie energii elektrycznej, koszty czynszu wraz z opłatą za energię kształtują się w granicach 1.850 zł-1.900 zł Oprócz tych opłat dochodzą opłaty za rtv, internet i telefon w łącznej kwocie 160 zł miesięcznie oraz wydatki przeznaczane na wyżywienie i środki czystości. Pozwana choruje na tarczycę, zapalenie stawów i nerwicę, zaś I. W. jest po przebytych zawale oraz cierpi na astmę oskrzelową. W związku z czym pozwana wraz z matką ponoszą dodatkowe koszty związane z zakupem leków w łącznej kwocie około 300 zł-400 zł, w tym 150 zł miesięcznie za leki pozwanej. Pozwana uzyskuje miesięczne wynagrodzenie w kwocie 3.150 zł. Wobec pozwanej toczą się postępowania egzekucyjne. Pierwsze z nich prowadzone jest przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w (...) J. F. w sprawie o sygn. akt (...), zaś drugie prowadzone jest przez Komornika Sądowego przy Sądzie (...)w Poznaniu –A. K. w sprawie o sygn. akt (...). Po potrąceniu wynagrodzenia pozwanej za pracę przez komornika, pozostaje pozwanej do dyspozycji kwota 1.224 zł. Pozwana spłaca zaległości z tytułu zaciągniętych przez nią i pozwanego P. O. pożyczek w łącznej kwocie 1.220 zł miesięcznie oraz z tytułu zaciągniętych przez siebie pożyczek w kwocie 520 zł miesięcznie.

Pozwany P. O. obecnie prowadzi jednoosobowe gospodarstwo domowe i najmuje pokój. Miesięczny koszt najmu pokoju wynosi 720 zł. Pozwany zamierza podjąć pracę w drukarni. Obecnie zawiesił prowadzenie działalności gospodarczej. Do tej pory uzyskiwał dochody w kwocie około 2.000 zł netto miesięcznie. Pozwany spłaca zaległości z tytułu zaciągniętych przez niego i pozwaną V. O. pożyczek w łącznej kwocie 1.220 zł miesięcznie oraz z tytułu zaciągniętych przez pozwanego kredytów w łącznej wysokości około 1.520 zł. Nadto pozwany ma zaległości w stosunku do ZUS i US w kwocie 800 zł. W oparciu o powyższe ustalenia Sąd Okręgowy uznał, iż żądanie pozwu zasługuje na uwzględnienie.

Strony łączyła umowa kredytu bankowego, na podstawie którego pozwani zobowiązani byli do zapłaty na rzecz powoda kwoty stanowiącej zwrot pożyczonej kwoty pieniężnej wraz z odsetkami i innymi należnościami wynikającymi z umowy (art. 69 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe). Pozwani nie kwestionowali swojego długu wobec powoda ani co do zasady ani co do kwoty, ostatecznie pozwana V. O. oświadczyła, iż w chwili obecnej z uwagi na inne zadłużenie, mogłaby spłacać należność w ratach do 1.000 zł miesięcznie.

Należy wskazać, że wysokość zadłużenia wskazana przez powoda - w tym wysokość naliczanych odsetek wynikała z dokumentów przedstawionych Sądowi. Powód domagał się zapłaty kwoty niespłaconego kapitału i odsetek od zobowiązania w łącznej kwocie 93.332,75 zł wraz z odsetkami w wysokości czterokrotności stopy lombardowej (...) rocznie nie więcej niż wysokość odsetek maksymalnych za opóźnienie od dnia 21 lipca 2017 r. do dnia zapłaty od kwoty 92.476,46 zł oraz odsetkami ustawowymi za opóźnienie od kwoty 3.846,47 zł od dnia 2 sierpnia 2017 r. do dnia zapłaty.

Sąd uwzględnił żądanie na podstawie art. 69 ust. 1 Prawa bankowego oraz postanowień umowy konsolidacyjnego kredytu gotówkowego z dnia 24 listopada 2011 r. wraz z aneksami z dnia 27 sierpnia 2012 r. i dnia 15 października 2014 r.

Tak jak już była o tym mowa pozwani nie kwestionowali, że zawarli z powodem umowę konsolidacyjnego kredytu gotówkowego wraz z aneksami oraz wysokości żądanego przez powoda roszczenia. Wskazywali jednak, że ze względu na życiowe okoliczności zaczęli mieć problemy finansowe, w związku z czym zaprzestali spłacać raty zaciągniętego przez nich kredytu. Pozwani nie przedstawili żadnych twierdzeń co do braku zasadności żądanego przez powoda roszczenia.

Wobec powyższego Sąd zasądził w/w kwotę 93.332,75 zł wraz z odsetkami w wysokości czterokrotności stopy lombardowej (...) rocznie nie więcej niż wysokość odsetek maksymalnych za opóźnienie od dnia 21 lipca 2017 r. do dnia zapłaty od kwoty 92.476,46 zł oraz odsetkami ustawowymi za opóźnienie od kwoty 3.846,47 zł od dnia 2 sierpnia 2017 r. do dnia zapłaty (art. 481 § 2¹ k.c.).

Sąd uznał, że w niniejszej sprawie nie istnieją podstawy i wbrew wnioskowi pozwanej V. O., nie zastosował instytucji określonej w art. 320 k.p.c. a mianowicie nie rozłożył zasądzonego na rzecz powoda świadczenia na raty. Przepis powyższy wskazuje, iż taka decyzję Sąd może podjąć w szczególnie uzasadnionych wypadkach a orzecznictwo i doktryna precyzuje, iż usprawiedliwiać ją może na przykład sytuacja osobista i majątkowa dłużnika. W ocenie Sądu rozłożenie w czasie spłaty długu mogłoby spowodować negatywne konsekwencje dla wierzyciela, którego zaspokojenie ze względu na niekorzystną sytuację finansową pozwanej mogłoby stać się iluzoryczne przy rozłożeniu spłaty długu w czasie.

Sytuacja finansowa pozwanej jest trudna. Pozwana co prawda uzyskuje miesięczne wynagrodzenie w kwocie 3.150 zł, jednak wobec niej toczą się postępowania egzekucyjne, w związku z czym po potrąceniu wynagrodzenia pozwanej za pracę przez komornika, pozostaje jej do dyspozycji kwota w wysokości około 1.224 zł. Nadto pozwana spłaca zaległości z tytułu zaciągniętych przez nią i pozwanego P. O. pożyczek w łącznej kwocie 1.220 zł miesięcznie (1.220 zł:2=610 zł) oraz z tytułu zaciągniętych przez siebie pożyczek w kwocie 520 zł miesięcznie. Sąd miał także na uwadze, że pozwani nie pozostają obecnie w związku małżeńskim. Aktualnie pozwana V. O. mieszka w mieszkaniu o powierzchni 73,46 m² z mamą I. W.. Pozwana i jej matka utrzymują się z wynagrodzenia pozwanej za pracę oraz świadczeń emerytalnych matki pozwanej. Miesięczny czynsz za mieszkanie wynosi 1.627, 18 zł, zaś co drugi miesiąc, gdy dochodzi opłata za zużycie energii elektrycznej, koszty czynszu wraz z opłatą za energię kształtują się w granicach 1.850 zł-1.900 zł. Średniomiesięczna kwota czynszu za mieszkanie wraz z opłatą za energię elektryczną przypadająca na pozwaną wynosi zatem 881,50 zł (1.763,50 :2=881,50 zł). Nadto pozwana wraz ze swoją matką ponosi miesięczne opłaty za rtv, internet i telefon w łącznej kwocie 160 zł (160 zł:2=80 zł) oraz wydatki przeznaczone na wyżywienie, środki czystości, które w ocenie Sądu w oparciu o zasady doświadczenia życiowego wynoszą około 500 zł miesięcznie. W związku z szeregiem chorób na jakie cierpi pozwana (choroba tarczycy, zapalenie stawów, nerwica) ponosi ona dodatkowe wydatki na zakup lekarstw w kwocie 150 zł miesięcznie. Zatem mając na względzie miesięczne uzyskiwane dochody pozwanej, które pozostają jej do dyspozycji w kwocie około 1.224 zł oraz przypadającą na pozwaną część wydatków związanych z utrzymaniem mieszkania, spłatą zadłużenia z tytułu zaciągniętych pożyczek oraz wydatków jakie ponosi pozwana w związku ze swoim utrzymaniem, które miesięcznie wynoszą łącznie około 2.741,50 zł, znacznie przekraczających dochody pozwanej pozostające jej do dyspozycji, mało prawdopodobnym jest, aby V. O. była zdolna do ratalnej spłaty zadłużenia na rzecz inicjatora procesu w proponowanej przez nią kwocie do 1.000 zł miesięcznie. Nawet gdyby przyjąć założenie, że pozwana nie miała by zajętego wynagrodzenia przez komornika i dysponowałaby dochodami w kwocie 3.150 zł, to mając na uwadze wydatki i zobowiązania pozwanej, pozwana jedynie w kwocie co najwyżej 400 zł miesięcznie byłaby w stanie spłacać na rzecz powoda raty tytułem spłaty zasądzonego na rzecz powoda roszczenia. Wysokość tych rat nie byłaby jednak korzystna dla strony powodowej oraz znacznie odbiegałaby ona od deklarowanych przez pozwaną rat w kwocie do 1.000 zł miesięcznie.

Wobec powyższego Sąd Okręgowy nie rozłożył pozwanej V. O. należności powoda na raty.

Powyższy wyrok zaskarżyła apelacją pozwana, która kwestionowała jedynie odmowę rozłożenia kredytu na raty i wniosła o rozłożenie należności na raty w granicach po 1.000zł miesięcznie.

Pozwany wniósł o oddalenie apelacji, a z ostrożności procesowej - w przypadku zadłużenia pozwanej na raty - o zawarcie w sentencji orzeczenia zastrzeżenia, że brak zapłaty którejkolwiek z rat w terminie powoduje natychmiastową wykonalność pozostałych do zapłaty rat.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

W toku rozprawy apelacyjnej apelująca oraz pozwany, który został zawiadomiony o terminie tej rozprawy w trybie art. 378 § 2 kpc wnieśli o rozłożenie zasądzonej od powodów należności na raty.

Wynikający z art. 378 § 2 k.p.c. wyjątek od zasady dyspozycyjności i zasady związania granicami apelacji przez przyznanie sądowi odwoławczemu możliwości wyjścia we wskazanej w tym przepisie sytuacji poza podmiotowe granice zaskarżenia wyroku sądu pierwszej instancji został podyktowany interesem publicznym.

Niewątpliwie w przypadku pozwanych mamy do czynienia ze wspólnotą obowiązków, o której mowa w art. 378 § 2 kpc.

W wypadku współuczestnictwa materialnego uzasadnionego wspólnością praw lub obowiązków, rozbieżność rozstrzygnięć sądowych co do poszczególnych współuczestników wynikająca nie, z możliwej także w razie takiego współuczestnictwa, odmienności sytuacji materialnoprawnej współuczestników, lecz jedynie z faktu niezaskarżenia przez niektórych z nich wyroku sądu pierwszej instancji, podważałaby - w ocenie ustawodawcy - autorytet wymiaru sprawiedliwości.

Należy zatem przyjąć, zgodnie z dominującą interpretacją zwrotu "sąd może", że w razie stwierdzenia przesłanek zastosowania art. 378 § 2 k.p.c. sąd jest obowiązany wydać stosowne rozstrzygnięcie także na rzecz tych współuczestników, który wyroku nie zaskarżyli.

W toku rozprawy apelacyjnej pozwana podała, że zarabia 3.300zł netto miesięcznie i zamieszkuje wraz z matką, która uzyskuje dochód w wysokości 1.760zł.

Czynsz za to mieszkanie jest wysoki (ok. 1630 zł) miesięczne.

Jest to lokal wynajmowany od TBS o powierzchni zbyt dużej (74m²) na potrzeby obu pań.

Pozwana czyni starania o zamianę tego lokalu na mniejszy, tak aby obniżyć wydatki mieszkaniowe, które łącznie wynoszą ok. 1.900zł miesięcznie.

Pozwana spłaca już zadłużenie objęte egzekucją komorniczą i obecnie spłaca jeszcze swoje osobiste zadłużenie w innych bankach w wysokości około 1.000zł miesięcznie. Zadłużenie to wynosi ok. 50.000zł.

Pozwany zarabia obecnie „na etat” ok. 1.600zł miesięcznie i dodatkowo z tytułu nadgodzin 1.000zł miesięcznie.

Wydatki mieszkaniowe pozwanego wynoszą 750zł.

Pozwany podał, że obecnie komornik przy Sądzie Rejonowym w Jarocinie skierował egzekucję prowadzoną na wniosek powoda do mieszkania położonego w J., będącego przedmiotem współwłasności pozwanych, którzy lokal ten otrzymali w darowiźnie od dziadka pozwanego mającego na tej nieruchomości ustanowioną dożywotnią służebność mieszkania.

W mieszkaniu oprócz dziadka pozwanego mieszka jego niepełnosprawny psychicznie syn.

Łącznie pozwani zadeklarowali spłatę zadłużenia w wysokości 1.200zł miesięcznie.

Jak przyjmuje się w judykaturze w sentencji wyroku sąd nie zamieszcza orzeczenia w przedmiocie odmowy zastosowania art. 320 k.p.c., ale przyczyny tego stanowiska powinny być zamieszczone w uzasadnieniu (por. orz. Sądu

Najwyższego z dnia 21 czerwca 2012 r. III CZP 35/12). Zatem brak oddalenia wniosku o rozłożenie na raty nie stanowił przeszkody do wniesienia w tym zakresie apelacji.

Zgodnie z art. 320 kpc, w szczególnie uzasadnionych wypadkach sąd może w wyroku rozłożyć na raty zasądzone świadczenie, a w sprawach o wydanie nieruchomości lub o opróżnienie pomieszczenia - wyznaczyć odpowiedni termin do spełnienia tego świadczenia.

Przytoczony przepis, pomimo zamieszczenia go w ustawie procesowej, ma charakter materialnoprawny a wskutek rozłożenia zasądzonego świadczenia na raty z mocy wyroku dochodzi do innego oznaczenia sposobu i terminu spłaty świadczenia należnego wierzycielowi, dlatego orzeczenie o rozłożeniu na raty ma charakter konstytutywny. Samo rozłożenie zasądzonej należności na raty nie uchyla jednak obowiązku zapłaty odsetek za opóźnienie lub odsetek zwłoki za okres do dnia wydania wyroku zasądzającego świadczenie. Wierzycielowi nie przysługują natomiast odsetki od ratałnych świadczeń za okres od daty wyroku do daty płatności poszczególnych rat z braku materialnoprawnej przesłanki w postaci opóźnienia lub zwłoki (por. m.in. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 15 grudnia 2006 r., III CZP 126/06).

W judykaturze przyjęto, że art. 320 kpc upoważnia sąd orzekający do wzięcia pod rozwagę przy wydawaniu wyroku, czy jego orzeczenie będzie mogło być wykonane bez potrzeby przeprowadzania egzekucji, zwłaszcza czy pozwany będzie w stanie spełnić zasądzone świadczenie jednorazowo. Przesłanką zastosowania tego przepisu jest ustalenie, że w danej sprawie zachodzi wypadek szczególnie uzasadniony; decydują o tym okoliczności konkretnej sprawy. W zasadzie chodzi o okoliczności dotyczące pozwanego dłużnika, jego sytuację osobistą, majątkową, finansową, rodzinną, które powodują, że nierealne jest spełnienie przez niego od razu i w pełnej wysokości zasądzonego świadczenia. Przyjmuje się, że np. za zastosowaniem omawianego przepisu przemawia sytuacja, w której pozwany uznaje powództwo i podnosi, że nieuregulowanie długu jest spowodowane wyłącznie jego złą sytuacją majątkową. Rozważając rozłożenie zasądzonego świadczenia na raty, sąd orzekający nie może jednak nie brać pod rozwagę sytuacji wierzyciela. Również jego trudna sytuacja majątkowa może bowiem co do zasady przemawiać przeciwko rozłożeniu zasądzonego świadczenia na raty, ponieważ sąd nie powinien działać z pokrzywdzeniem wierzyciela.

Sąd Apelacyjny uznał, że wniosek o rozłożenie zasądzonego świadczenia na raty zasługuje na uwzględnienie.

Oboje pozwani pracują i uzyskują dochody, które w ocenie Sądu Apelacyjnego pozwolą im przy pełnym wykorzystaniu możliwości zarobkowych i oszczędnym trybie życia na regulowanie zadłużenia na rzecz powoda w wysokości 1.500zł miesięcznie.

Dochody pozwanych wynoszą łącznie prawie 6.000zł miesięcznie.

Pozwana spłaciła już zadłużenie na rzecz parabanku i w konsekwencji z jej wynagrodzenia za pracę nie jest już prowadzona egzekucja - tak jak to było w dacie orzekania przez Sąd I instancji - i obecnie spłaca zadłużenie w innych bankach w wysokości 1.000zł miesięcznie.

Widać zatem jej determinację w dążeniu do wyjścia z trudnej sytuacji, w jakiej się znalazła, a możliwości obsługi zadłużenia mogą się wkrótce zwiększyć na skutek planowanej przez pozwaną zamiany mieszkania, co spowodować powinno znaczący spadek wydatków czynszowych.

Nie jest natomiast możliwe, by pozwani uregulowali zadłużenie jednorazowo.

Rozłożenie na raty pozwoli pozwany na wyjście z trudnej sytuacji materialnej, a brak jest uzasadnionych podstaw do przyjęcia, że popadli oni w zadłużenie z przyczyn przez nich zawinionych.

W ocenie Sądu Apelacyjnego rozłożenie świadczenia na raty po 1.500zł miesięcznie, czyli w najwyższej możliwej obiektywnie do udźwignięcia przez pozwanych kwocie, jest korzystne także dla powoda, który przecież i tak nie byłby w stanie uzyskać zaspokojenia w krótszym czasie z prowadzonej egzekucji komorniczej.

Szybka egzekucja z lokalu, w którym zamieszkują dwie nieporadne schorowane osoby, z których przynajmniej jedna dysponuje dożywotnią służebnością mieszkania, nie wydaje się bowiem możliwa.

W przypadku ratalnej spłaty zadłużenia w wysokości 1.500zł pozwany uzyska zaspokojenie w ciągu kilku lat. W doktrynie przyjmuje się, że rozkładając świadczenie na raty, sąd może zastrzec, że w razie uchybienia terminowi płatności którejkolwiek z rat całe zasądzone świadczenie staje się natychmiast wymagalne.

Sąd Apelacyjny uwzględnił wniosek powoda zawarty w odpowiedzi na apelację, co tym bardziej powinno zabezpieczać jego interes.

Mając na uwadze powyższe Sąd Apelacyjny na podstawie art. 386 § 1 kpc i 385 kpc:

III. zmienił zaskarżony wyrok w punkcie 1. w ten tylko sposób, że zasądzoną w nim należność obejmującą świadczenie główne w wysokości 96.332,75 złotych oraz odsetki za okres do dnia 20 listopada 2019 r. w wysokości 15.706,63 złotych, łącznie 112.039,38 złotych rozłożył na 75 miesięcznych rat obejmujących w pierwszej kolejności świadczenie główne, przy czym 74 raty w kwocie po 1.500 złotych natomiast rata nr 75 w wysokości 1039,38 złote; raty płatne począwszy od grudnia 2019 r. do 15. dnia każdego miesiąca, z zastrzeżeniem, iż w przypadku uchybienia terminowi płatności którejkolwiek z rat cała pozostała do zapłaty należność staje się natychmiast wymagalna;

IV. w pozostałym zakresie apelację oddalił.

Skoro żadna ze stron nie wykazała poniesienia kosztów w niniejszym postępowaniu apelacyjnym przeto nie zachodziła potrzeba zawarcia w orzeczeniu rozstrzygnięcia o kosztach tego postępowania.

Mikołaj Tomaszewski Maciej Rozpędowski Mariola Głowacka